

veka naredila pogumnega, heroja. Objektivno merilo, s katerim so vrlino merili, je bila slava. V skladu z normami homerske etike si ni bilo dovolj slave zgolj pridobiti, vsaj tako pomembno je bilo pridobljeno slavo tudi obdržati (več o tem Vidmar, 1995: 43–44).

Antična misel je prezirala strokovno, poklicno usmeritev, pri čemer je šlo za zavračanje in ne za nepoznavanje, saj sta tako grška kot rimska vzgoja zahtevali oblikovanje človeka kot človeka, ki bi bil nekoč zmožen opravljati katero koli delo in izvršiti poljubno nalogo. Vnaprej pa posameznik ni smel biti omejen na določeno strokovno izobrazbo. Tako imenovana klasična vzgoja si je prizadevala vsestransko razviti človekovo bistvo, kar bi posamezniku omogočalo uresničiti vsako zahtevo, ki bi jo postavilo življenje, družba ali bi bila posledica njegove proste izbire (cf. Marrou, 1965: 329).

Stari Grki se niso učili niti branja in pisanja niti glasbe niti športne vzgoje oziroma naj se jih ne bi učili zaradi tega, da bi obvladali veščino, da bi bili strokovnjaki in bi jo pridobitno uporabljali, ampak da bi jih to plemenitilo, oblikovalo, kot je to opredelil Platon v *Protagori*: »Slehernega od teh naukov se namreč nisi naučil zavoljo veščine (*téchne*), da bi postal v njej strokovnjak, temveč zaradi izobrazbe (*paideía*).« (Platon, 2004b: 771) Za dosego omenjenega ideala so si predvsem prizadevali tisti, ki so imeli za to čas, ki niso bili obremenjeni s skrbjo za preživetje in vsakodnevni zaslužek. V stari grščini se je »ustvarjalni« prosti čas, ki je bil namenjen za izobraževanje, samoizpopolnjevanje in moralni razvoj, imenoval *scholé*, istočasno pa je ta termin lahko označeval tudi kraj, kjer so te dejavnosti potekale. V pozni antiki in v srednjem veku je latinizirana oblika *schola* začela označevati le še kraj, kjer poteka izobraževanje, in to predvsem izobraževanje otrok in mladine.

Eden izmed prvih, ki je v svojem pedagoškem konceptu predvidel učenje, študij, načrtni osebni razvoj tudi po zaključenem procesu izobraževanja, je bil grški filozof Platon. V svoji viziji idealne državne ureditve in zakonodaje je med drugim predvidel in izdelal tudi natančno vzgojno in izobraževalno pot posameznika. Posebno pozornost je posvetil najvišjim slojem prebivalstva, tj. čuvarjem in še posebej vladarjem oziroma filozofom; po njegovem trdnem prepričanju namreč najvišjih mest v državi nikakor ne smejo zasedati ljudje, ki niso »ustrezni«, tj. ki so bodisi neizobraženi bodisi taki, ki bi se zgolj izobraževali in ne bi imeli nobenega stika z realnostjo, s prakso: »Za upravljanje polisa niso nikoli dovolj ustrezni ljudje, ki so neizobraženi in nimajo izkušnje resnice, pa tudi ne ljudje, ki jim dopuščamo, da se do konca (življenja) posvečajo izobraževanju; prvi zato ne, ker v življenju nimajo enega cilja, na katere-